

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT**

Mgr. Zuzana Jeszeová

Z literárneho rožka troška

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01
Bratislava

Autor UZ: Mgr. Zuzana Jeszeová
Kontakt na autora UZ: ZŠ sv. Michala, Školská 1,
Spišské Tomášovce,
z.jeszeova@gmail.com

Názov: Z literárneho rožka troška
Rok vytvorenia: 2014
**Oponentský posudok
vypracoval:** Mgr. Helena Slobodníková

ISBN 978-80-565-0222-8

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Pracovný list 1 Práca s textom- úvaha	4
Pracovný list 2 Zámená	6
Pracovný list 3 Spisovatelia	8
Pracovný list 4 Hľadanie informácií z textu	10
Pracovný list 5 Práca s básňou	11
Pracovný list 6 Rozprávanie a opis	13
Pracovný list 7 Bájka	16
Pracovný list 8 Báj	19
Pracovný list 9 Pieseň	21
Pracovný list 10 Úvaha	23
Pracovný list 11 Bájka	25
Pracovný list 12 Pieseň	27
Pracovný list 13 Rozprávka	29
Pracovný list 14 Rozprávka	31
Pracovný list 15 Tvorba príbehu zo slov	33
Pracovný list 16 Slovná zásoba	35
Pracovný list 17 Tvorba príbehu podľa obrázkov	37

Nasledujúce texty a úlohy môže učiteľ využiť v 6. ročníku na základnej škole na hodinách tvorivej dramatiky. Žiaci si prečítajú texty a vypracujú úlohy, ktoré za nimi nasledujú.

Pracovný list 1

Práca je láska, ktorú sme urobili viditeľnou. A ak nemôžete pracovať s láskou, lež iba s odporom, je lepšie, ak opustíte svoju prácu a sadnete si ku dverám chrámovým a budete prijímať almužnu od tých, čo pracujú s láskou. Lebo ak pečiete chlieb ľahostajne, upečiete horký chlieb, čo nasýti človeka len napoly. A ak repcete pri prešovaní hrozna, vaše reptanie prilieva jedu do vína. A čo by ste spievali ako anjeli, a nemilovali spev, uzavriete uši ľudí voči hlasom dňa i voči hlasom noci.

Kahlil Gibran

1. Prečítaj si úryvok a napíš o akom probléme hovorí text.

-----

2. Pokús sa vymyslieť aspoň tri nadpisy v tejto ukážke.

-----, -----, -----

3. Napíš krátku a jednoduchú úvahu na tému : Láska k materinskému jazyku.

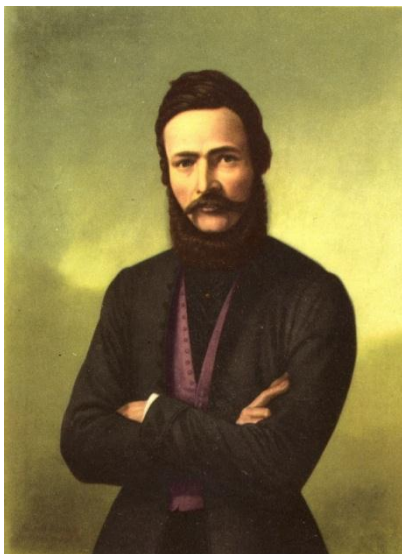

---

4. Poznáš jazykovedcov slovenského jazyka?

Dopíš k obrázkom, čo o nich vieš.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. K čomu vieš vyjadriť svoju lásku?

_____

_____

6. Vypíš z textu tri podstatné mená a päť slovesá.

podstatné mená

_____

_____

_____

_____

slovesá

_____

_____

_____

_____

_____

Pracovný

Do našej školy chodili štyria žiaci ktorí sa volali KAŽDÝ, NIEKTO, HOCIKTO a NIKTO. Bolo potrebné urobiť dôležitú úlohu a Každý si bol istý, že ju Nieкто urobí. Mohol ju urobiť Hocikto, ale neurobil ju nikto. Nieкого to našťvalo pretože to bola úloha Každého. Každý si myslel, že Hocikto by ju urobiť mohol, ale Nikoho nenapadlo, že Každý sa na ňu vykašle. Dopadlo to tak, že Každý vynil Nieкого, že Nikto neurobil niečo čo mohol urobiť Hocikto.

1. Vysvetlite pojmy:

každý

nieкто

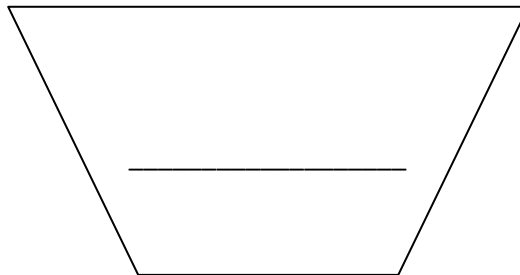
hocikto

nikto

2. Napíš, o aký slovný druh ide.

---

3. Vymysli ukážke názov

4. Povedz hlavnú myšlienku.

---

5. Oprav v texte pravopisné chyby. Vypíš chyby.

---

6. Vymysli krátky príbeh zo slov.

každý, nikto, človek, skutok

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Vysvetli príslovia.

Každý chvíľku dobre zametá.

Lož má krátke nohy.

Priateľa poznáš v núdzi.

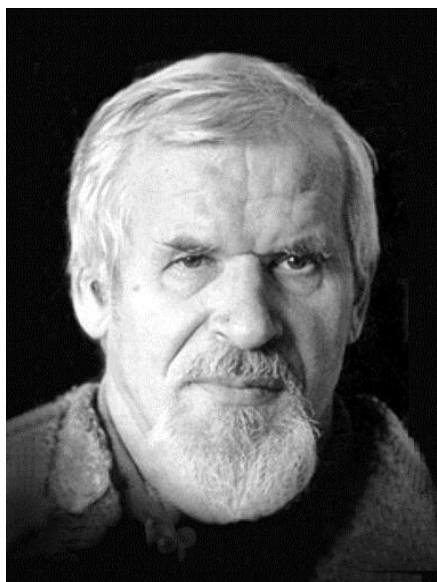
Pracovný list 3

Milan Rúfus - básnik, esejista, prekladateľ

10. 12. 1928 Závažná Poruba – 11. 1. 2009 Bratislava

Jeho básnickú cestu určovali **rozprávky, modlitba a pieseň.**

Poézia : Kniha rozprávok, Modlitbičky, Nové modlitbičky, Pamätníček,
Koza odratá a jež, Mechúrik Koščúrik s kamarátmi, Zvieratníček,
Modlitby za dieťa a mnohé iné.

Doplň vynechané slová podľa horného textu.

Milan Rúfus - básnik, _____, prekladateľ

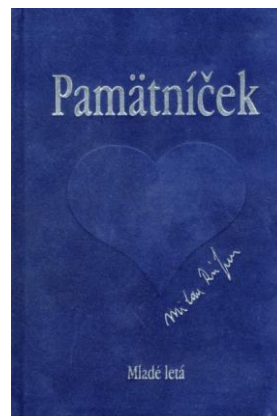
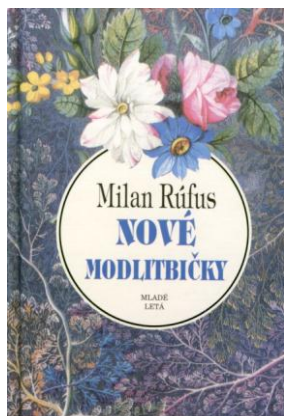
10. 12. 1928 Závažná Poruba – 11. 1. 2009 _____

Jeho básnickú cestu určovali **rozprávky, _____ a pieseň.**

Poézia : Kniha rozprávok, _____, Nové modlitbičky, Pamätníček,

Koza odratá a jež, Mechúrik Koščúrik s kamarátmi, _____,

Modlitby za dieťa a mnohé iné.

Galéria spisovateľov

Oprav mená autorov.

vPalo ošDikýbsn

áJn olKálr

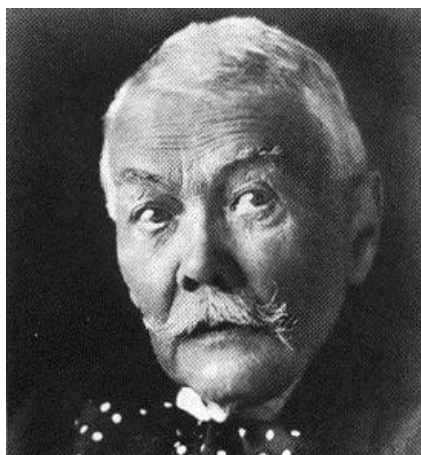
žoBnea meNovcá

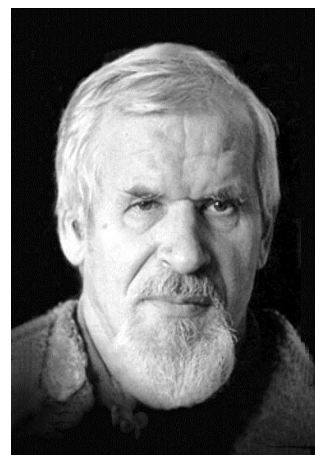
amSo alChpkua

---

volPa srOzgá viezoslHdav

---

ilMan úfRsu

Pracovní list 4

Až vo štvrtok

Keďže streda 1. máj je štátny sviatok, denník Šport zajtra nevyjde. Jeho najbližšie číslo sa vám dostane do rúk až vo štvrtok 2. mája. Vráťane 20 – stranovej prílohy o formule 1.

1. Prečítaj si ukážku a urči slohový postup.

---

2. Preštylizuj danú ukážku a pokús sa ju zostručniť.

3. Hľadajte základné informácie :

čo.....

kedy .....

prečo.....

ako (s čím).....

4. Vypíš podstatné mená.

Pracovný list 5

Fialka a púpava

Na lúke vesna spanilá
kvietičky z venca stratila
stokrásku, podbeľ, púpavu
i fialenku voňavú.

Každý kvet, ktorý zlietol dol,
sadol si tam, kde dopadol,
a zo zelenej trávičky
žmurkajú pestré hlavičky.
Fialka, spadnúc do trávy,
ostala vedľa púpavy.
Kvet s peknou zlatou hlavičkou
nazvala svojou sestričkou.

Však nafúkaná púpava
takto jej zlostne dovráva
„ Čo sa tu pletieš medzi nás ?
si malá, nemáš žiadnych krás,
nešpať – že krásnu lúčinu,
zájdi hen dolu v dolinu.
Hanba je pre nás, pre kvety,
tpieť tu také všeplety.“
Fialka skloní hlavičku
vykaše rýchlo sukničku.
S batôžkom malým pri potoku,
putuje dolu k potoku.

„ Potôčik, braček veselý,
či by ste ma tu nechceli ?
že nie som krásna, dobre viem,
však iba kúsok miesta chcem.“

Zasmial sa potok ihravý,
„ Sadni si na zem, do trávy,
slnka i vlahy u nás dost',
milý nám každý dobrý hosť. “

Skromne si sadla na pažiť,
jej i tu bude sladko žiť.
Slnko ju bozká na líčka,
priletí zavše včelička.

Tichučko vlnky ihrajú,
rozprávky vrbam šepkajú,
kvietoček malý, voňavý
nájde i motýľ zvedavý.

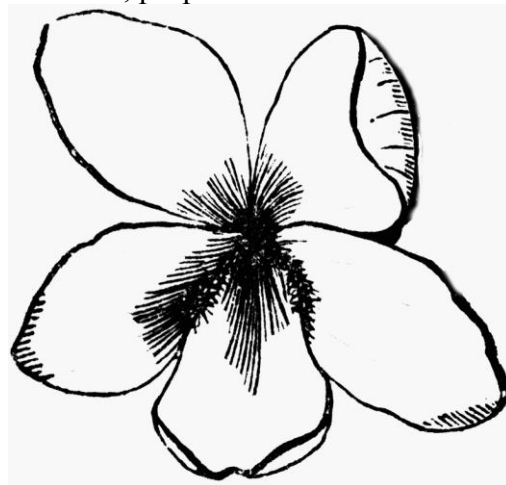
Keď prídu deti na trávu,
nevidia hrdú púpavu.
V trávičke vedľa vodičky
hľadajú kvietok maličký.
(Deň kvetov – brožúra)

1. V básni vyhľadaj
metafory -
obrazné pomenovania -

2. Zakrúžkuj, na ktorých miestach rastie fialka ?
pri kraji lesa, na stráni, na lúke, pod kríčkami, pri plote, v záhrade, pri potôčiku

3. Do lupienkov dopíš prívlastky.

voňavá
malá
skromná
drobná
usmievavá

Pracovný list 6

1. Napíš krátku rozpravanie, svoj príbeh alebo zážitok, ktorý si sám zažil (ja- rozpravanie).

---

2. Napíš krátku príhodu, ktorá sa stala tvojmu kamarátovi/kamarátke (on- rozpravanie).

Rozpravanie

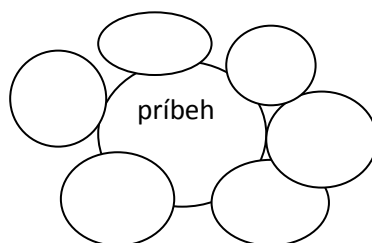
Opis pracovného postupu

Zachytáva príbeh, ktorý sa väčšinou neopakuje	Opisuje priebeh činností, ktoré sa opakujú a nie sú jedinečné.
Najvýraznejšou črtou je subjektívnosť.	Opis je bez zápletky, bez napätia.
Obsahuje dejovú zápletku.	Ide o neosobný zážitok.
Vyjadruje osobný zážitok, vlastný príbeh.	Využíva neosobné, stavové a činnostné slovesá.
Využíva činnostné, osobné a personifikované slovesá.	Opis má popularizačno – náučnú povahu.
Používa minulý aj prítomný čas, ktorý má reálnu platnosť a aktualizuje príbeh v čase.	V opise má minulý čas gnómickú platnosť, chápe sa nadčasovo.
Využíva priamu reč, oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie vety.	Lexika je vecná, najčastejšie sa používa oznamovacia veta.

1. Nájdi spoločné črty medzi rozprávaním a opisom pracovného postupu.

Spoločné črty:

Okolo slova príbeh zapíš všetky asociácie.

Autonehoda

Vracala som sa zo školy a prechádzala som cez park. Zrazu som počula nepríjemný zvuk bŕzd a náraz. Obzrela som sa a na mieste, odkiaľ vychádzal tento zvuk už bolo mnoho ľudí. Tak som sa tam bežala pozrieť aj ja. Na zemi ležal chlapec z našej ulice. Plakal, lebo z kolena mu tiekla krv. Okolo neho stál i vodič auta. V ruke držal mobil, pomocou ktorého privolať lekára. Vyzeral naozaj veľmi preľakane. Po príchode sanitky lekár chlapca prezrel. Mal len drobné zranenia. Chlapček prestal plakať. Prišli i policajti, ktorí s chlapcom rozprávali. Po niekoľkých minútach ho naložili do auta a iste odviezli domov. I ostatní ľudia sa postupne porozchádzali. Na ulici pri parku nastalo ticho. Život plynul ďalej.

Vyznač v texte úvod, jadro a záver.

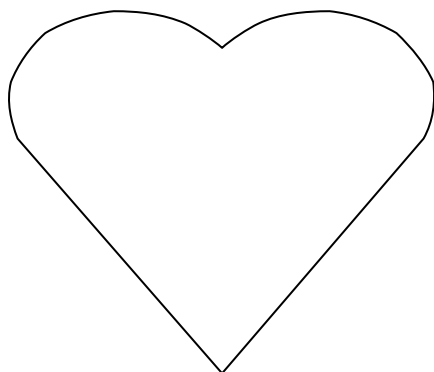
Vypíš z textu všetky postavy:

Prerozprávaj tento príbeh.

Nakresli chlapčekovu tvár po príchode domov.

Spoj vhodné podstatné a prídavné meno.

	nálada	rýchlosť	zdravé
dieťa	rýchle	pomoc	
auto	ľudia	ulica	
	nebezpečná		dopravná
nehoda		zvedaví	
	prvá		
malý		chlapec	dobrá
	pokojná		

Pracovný list 7

Ezop (starogr. *Aisópos*) bol starogrécky autor bájok. Patrí dodnes k najznámejším bájkarom. Pôsobil v Grécku asi v 6. st. pred Kr. Jeho tvorba sa spočiatku prednášala len ústne a zozbieral ju až v 3. storočí pred Kristom Demetrios Falérsky.

O jeho živote toho nie je veľa známe, narodil sa pravdepodobne ako otrok v Sardách v Malej Ázii, neskôr žil v Aténach a na ostrove Samos. Veľa cestoval. Iné zdroje uvádzajú, že bol mrzák a fyzicky chorý. Pravdepodobnejšia je tá druhá verzia, lebo ho ako fyzicky chorého nezabili ale nechali žiť, pretože bol vzdelaný, ako pisár. V tej dobe si bohatí ľudia najímali vzdelaných otrokov.

V jeho bájkach vystupujú zvieratá, predmety alebo rastliny, ktorým prisudzuje ľudské vlastnosti. Písal bájky, v ktorých vystupovali jednoduchí ľudia, kde poukazoval na lakomosť či chamtivosť. Každá bajka obsahuje na konci poučenie.

Ezop zomrel v meste Delfy.

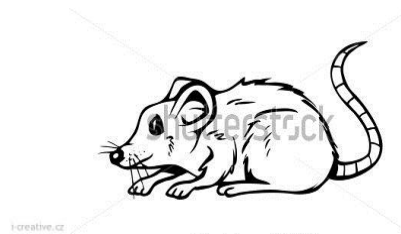
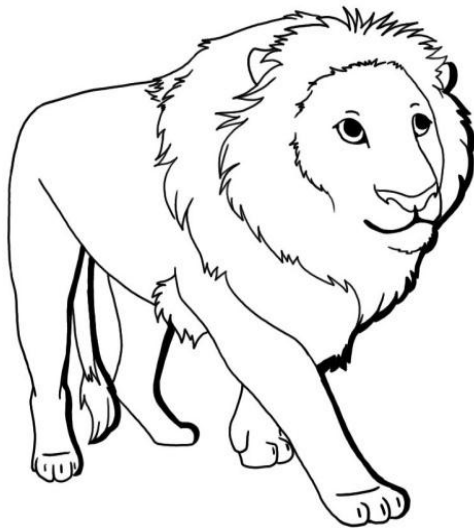
Lev a potkan

Raz sa malý potkan vyhrabal zo zeme rovno medzi laby leva, čo v chládku pod stromom oddychoval.

Kráľ zvierat sa však zachoval vznešene a daroval mu život : „ Chod', ty malé nič, z teba by som sa veru nezasýtil. “ Jeho čin nevyšiel nazmar. Po čase zašiel na kraj pralesa a tam sa chytil do siete. Márne sa hádzal, metal, len sa do siete ešte viac zaplietol. Jeho nešťastný rev sa rozliehal doďaleka. Na ten strašný rev dobehol malý potkan. „ Bud' ticho, prikázal kráľovi zvierat, „ inak ťa poľovníci rýchlo nájdu. “ Viac už nič nepovedal, rozhrýzol sieť, a tak leva pred istou smrťou zachránil.

Ezop

Poučenie : Nepodceňuj služby malých a slabých.

Úlohy:

1. Hlavnými postavami sú

- a) slon a lev
- b) lev a potkan
- c) myš a potkan

2. Lev sa chytil do siete

- a) na kraji pralesa
- b) na púšti
- c) v lese

3. Lev sa nemohol vyslobodiť, lebo

- a) nevládal
- b) ho postrelili pytliači
- c) sa chytil do siete

4. Vyjadri začiatok problému

---

5. Opíš vyvrcholenie

---

6. Doplň poučenie

Nepodceňuj služby _____ a _____ .

7. Okrem bájok i príslovia sú ustálené slovné spojenia, ktoré pomenúvajú nejaký jav a prinášajú poučenie. **Doplň príslovia.**

Aká otázka, taká.....

Viac hláv, ...

Hlavou múr.....

Lepší rozum ako.....

Každá ruža má aj.....

Lepšie neskôr ako.....

8. Zakrúžkuj mená autorov, ktorí písali bajky.

A/ Jonáš Záborský

B/ Eduard Petiška

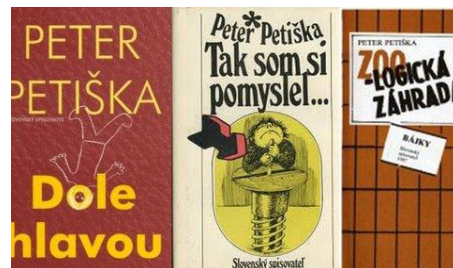
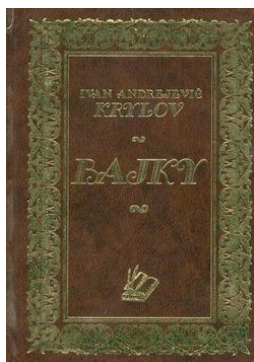
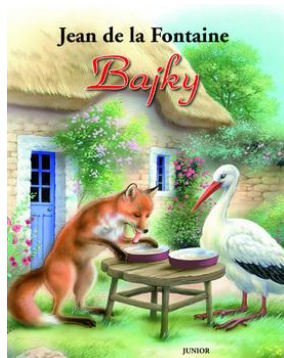
C/ Ezop

D/ Ján Botto

E/ Jean de la Fontaine

F/ Ivan Andrejevič Krylov

G/ Peter Petiška

Pracovný list 8

P R O M E T E U S

(grécka báj)

Bohovia zhromaždení na vrchu bohov, na Olympe, pozorovali s nedôverou pokolenie ľudí na zemi, ktoré sa naučilo od Prometea práci, vede i umeniu. Najmä vládca všetkých bohov Zeus sa mračil zo dňa na deň väčšmi a väčšmi. Zavolať si Prometea a povedal mu: "Naučil si ľudí pracovať a myslieť, ale ešte si ich poriadne nenaučil, ako si majú ctíť bohov a ako im obetovať, ako sa im klaňať. Vieš predsa, že na bohoch záleží, či bude rok úrodný, alebo chudobný, či zem navštíví mor, alebo blahobyť. Bohovia vládnu nad osudmi ľudí. I ja vrhám svoje blesky, kam sa mi zachce. Choď k ľuďom a povedz im, aby nám obetovali, lebo ich stihne náš hnev." "Ľudia budú prinášať bohom obete," odpovedal Prometeus, "ale Ty, Zeus, si príď vybrať, čo majú obetovať."

Úlohy

1. Vypíš z textu mená bohov

---

2. Opíš vetu, v ktorej sa nachádza priama reč

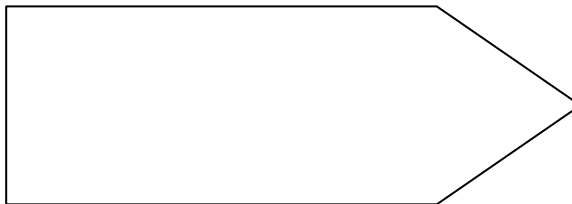
---

3. Ovplyňovali bohovia život ľudí ?

---

4. Podľa Grékov na Olympe sídlilo 12 najdôležitejších bohov. Namaľuj symbol, ktorý bohov vystihuje:

Zeus a jeho manželka Héra

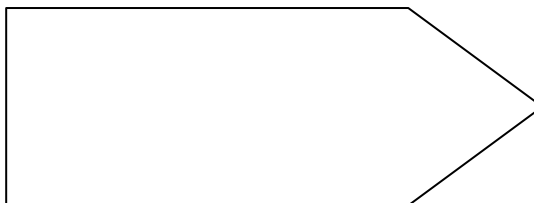
Poseidón - vládca mora

Hádes - boh podsvetia

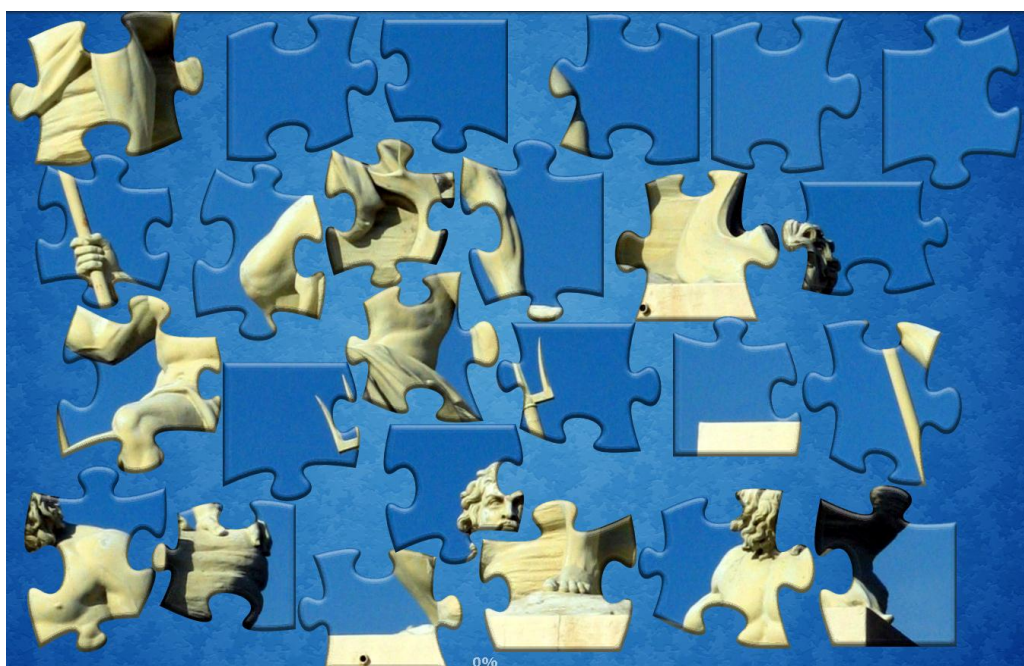
Apollón - boh slnka

Afrodita - bohyňa lásky

5. Vystrihni puzzle a poskladaj ich a nalep do zošita.

Pracovný list 9

Luboš Zeman - V dolinách

V dolinách – kvitne kvet, ktorý lásku nám dáva
jeho jas v tmavom ráne vždy svieti ako brieždenie

V dolinách – lesný med vonia viac ako tráva
na svahoch túlia sa ovčie stáda
V domoch pieseň znie

V dolinách – Človek sám svoju prírodu chráni
Každý strom, každá lúka na stráni je náš vzácny liek
V dolinách – Ľudia nemajú zamknuté brány
Majú tam srdcia čisté a vľúdne ako prúdy riek

Je to kraj kde prísne štíty hôr
Ticho dolín múdro strážia
Pokým slnka lúč zazvoní
na jarné zvonce ovčích stád
Je to kraj kde ráno vstáva skôr
Kde sa drevo z hory tíško zväža
Je to Slovensko čarovné hrdé
Mám ho rád

V dolinách – kvitne kvet, ktorý lásku nám dáva
jeho jas v tmavom ráne vždy svieti ako brieždenie
V dolinách – lesný med vonia viac ako tráva
na svahoch túlia sa ovčie stáda

V domoch pieseň znie

V dolinách – Človek sám svoju prírodu chráni

Každý strom, každá lúka na stráni je náš vzácny liek

V dolinách – ľudia nemajú zamknuté brány

Majú tam srdcia čisté a vľúdne ako prúdy riek.

Úlohy

1. Poézia je písaná .....

2. Základnou jednotkou poézie je .....

3. Vonkajšiu kompozíciu básne tvorí .....

4. K piesni V dolinách napíš autora a hlavnú myšlienku.

.....

5. Vysvetli metaforu :

„Každý strom, každá lúka na stráni je náš vzácny liek .“

.....

.....

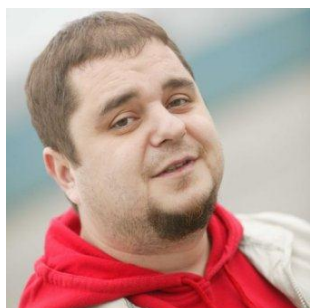
6. Napíš mená známych slovenských spevákov.

_____

_____

_____

_____

Pracovný list 10

Príbeh

Každý večer som dostával hlásenie, čo sa deje v kaštieli, po celých osem rokov, aj predtým, keď Kristína ešte nebola chorá, a aj potom, keď sa rozhodla, že ochorie a zomrie. Pretože som presvedčený, že o niečom takom sa dá aj rozhodnúť – dnes to už viem s istotou. Nemohol som jej pomôcť, pretože medzi nami bolo tajomstvo, jediné, ktoré sa nedá odpustiť, no neodporúča sa ani privčas ho odhaliť, pretože človek nikdy nevie, čo sa na dne tajomstiev skrýva. Jestvuje niečo horšie ako smrť a utrpenie... to, že človek stratí sebaúctu. Preto som sa bál tajomstva, Kristíninho, tvojho a môjho. Je tu niečo, čo dokáže tak bolieť, ubližovať a páliť, že toto utrpenie neukončí ani smrť : ak v nás jeden človek alebo dvaja ľudia zrania hlboko sebaúctu, bez ktorej už nemôžeme byť ľuďmi. Pýcha, povieš si. Áno, pýcha..., a predsa je táto sebaúcta najhlbším obsahom ľudského života. Preto som sa bál tajomstva. Preto súhlasíme so všelijakými riešeniami, podlé, zbabelé riešenia nevynímajúc – porozhliadni sa v živote, medzi ľuďmi zakaždým narazíš na takéto polovičné riešenia : jeden odíde ďaleko od toho či od tých, ktorých má rád, pretože sa bojí tajomstva, druhý zostane a celú večnosť čaká na nejakú odpoveď... Toto som videl. A zažil. Nie je to zbabelosť, nie... posledná obrana pudu života.

(Úryvok z románu S. Máraia Sviece dohárajú, s. 127 – 128)

1. Čo považuje autor za najdôležitejšie v živote človeka ?

---

2. Koľko postáv vystupuje v tomto úryvku ?

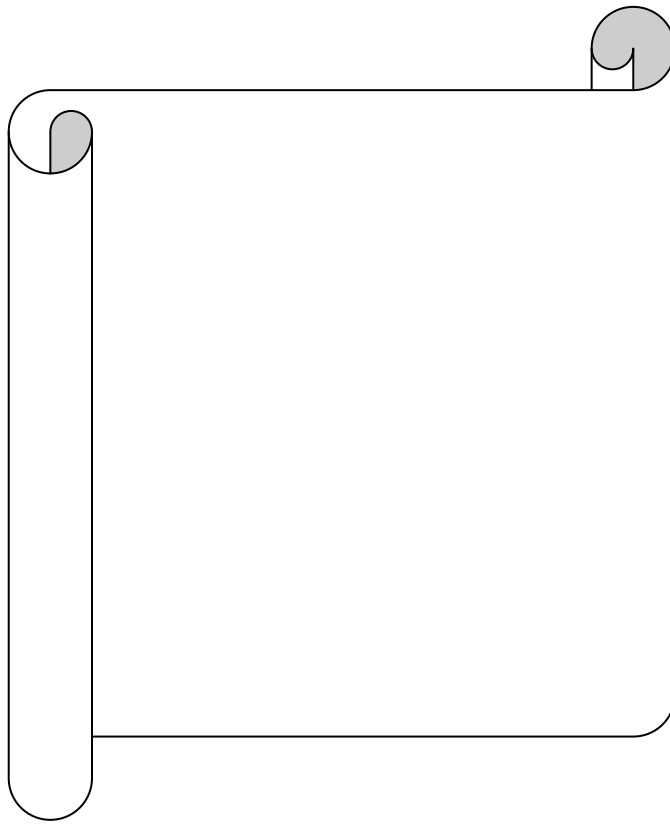
---

3. Stručne sformuluj, o aké tajomstvo spomínané autorom by mohlo ísť ?

.....

.....

4. S triedou vytvorte zoznam možných tajomstiev.

5. Je pre každého človeka veľmi dôležité uchovanie tajomstiev? Prečo?

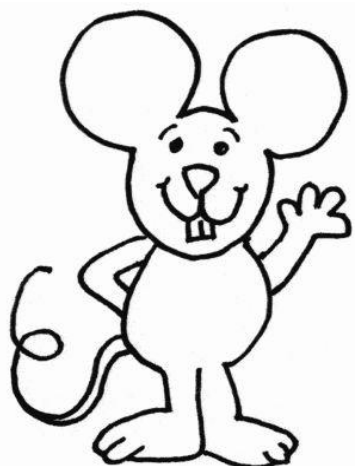

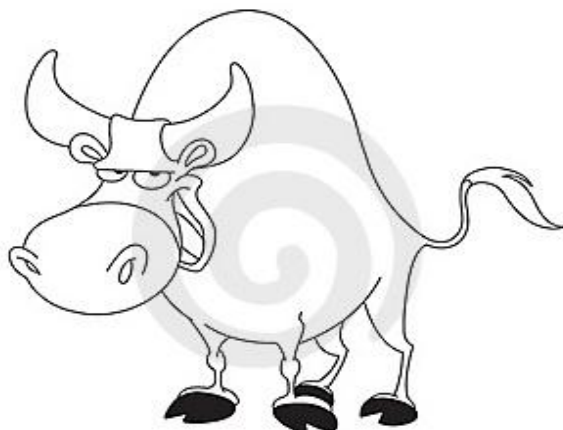

Pracovný list 11

*

O myši a býkovi

Bezočivá myška sa priblížila k býkovi, keď sa pásol. Zrazu vyrazila vpred a uhryzla ozrutné zviera do nosa. Býk zaručal od bolesti. Myška sa zvertla a utekala preč. Býk sklonil hlavu a vyrazil za drobným stvorením. Zdalo sa, že býk už už myšku dochytí a naberie na rohy, no maličké zvieratko dobehlo k svojej diere v múre a vhuplo dnu. Býk pred dierou fučal, hrabal kopytami a vyzýval myš, aby sa mu postavila zoči - voči. Myš sa mu však len vysmievala. To bolo na býka priveľa. Ustúpil pár krokov, rozbehol sa a udel hlavou do múru. A potom znova a znova. Pevný múr sa však ani nezachvel. Zato býka poriadne rozbolela hlava. Zatmilo sa mu pred očami a padol na kolená. Na toto myška čakala. Keď sa vyčerpaný býk zvalil na zem a hlavu mal len kúsoček od diery, vyletela von a znova ho uhryzla do nosa! Tentoraz sa býkovo zlostné ručanie nieslo široko - ďaleko ponad polia. Býk sa pozviechal a chcel myš udupať. No bol priveľmi pomalý. Myš opäť skočila do svojej diery. Býk ručal a dupotal nohami, až sa triasla zem. Viac urobiť nemohol. Myška z bezpečného úkrytu v múre zapišťala tenkým hláskom : " Vieš, ani tí najväčší siláci nemusia vždy vyhrať ... " Ezop

1. Aké z nej plynie ponaučenie?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Ku každej ľudskej vlastnosti pomocou prirovnania správne priradíte zviera a spoj čiarou

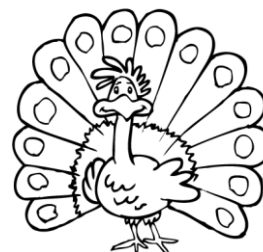
1. Pyšný ako

2. Usilovná ako

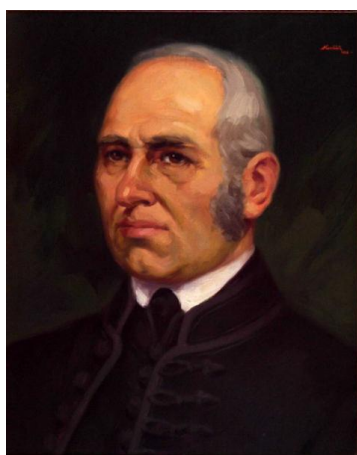

3. Múdra ako

4. Prefíkaná ako

3. Napíš ďalších dvoch autorov bajok

Pracovný list 12

Horehronie

Text : Kamil Peteraj

Hudba : Martin Kavulič

Spevákka : Kristína

Keď sa slnko skloní na Horehroní,
Chce sa mi spievať, zomrieť aj žiť.
Keď sa slnko skloní na Horehroní,
túžim sa k nebu priblížiť.

Na tráve ležím a snívam,
O čom sama neviem.
V tom vánku, čo ma kolíše,
Keď je slnko najnižšie.

Najkrajšie stromy sú na Horehroní,
To tiché bratstvo, vraví mi pod'.
Sem sa vždy vrátim, keď ma niečo zroní.
Vravia tie stromy, z pliec to zhoď.

Na tráve ležím a snívam,
O čom sama neviem.
V tom vánku, čo ma kolíše,
Keď je slnko najnižšie.

Aaaaaaa ...

Keď sa slnko skloní na Horehroní,

Tam niekde v diaľke náš zvon zvoní.
Keď má ma to bolieť, tak nech ma bolí.
Raz sa to stratí do čiernej hory.

Na tráve ležím a snívam,
Oči tíško plačú.
V tom vánku, čo ma kolíše,
Keď je slnko najnižšie.

Aaaaaaaaaa ...

Na tráve ležím a snívam,
Oči tíško plačú.
V tom vánku, čo ma kolíše,
Keď je slnko najnižšie.
Najkrajšie stromy sú na Horehroní.

Úlohy

1. Napíš 3 znaky populárnej piesne .....

2. Staršia populárna pieseň, ktorá poslucháča osloví aj v súčasnosti sa nazýva

.....

3. Definuj pojmy :

personifikácia .....

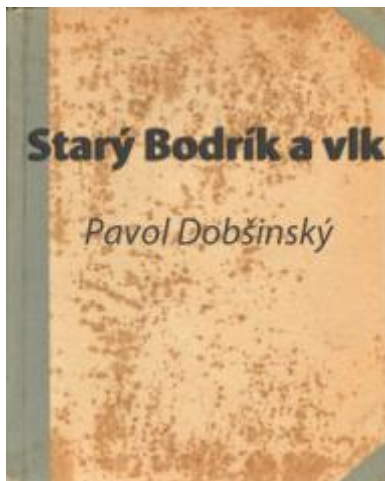
epiteton .....

striedavý rým .....

4. Napíš ďalšie texty Kamila Peteraja

.....

Pracovný list 13

Starý Bodrík a vlk

Mal bača psa Bodríka, ktorý mu už veľa rokov veľmi dobre strážil ovce, ako vo dne, tak i v noci, že vlk ani zblížiť sa nesmel ku košiaru. Ale čože, keď už starý Bodrík ochromel a nemal ani zuba? „So starým psom iba na smetisko!“ riekol bača. „Načo chovať starú psinu, keď viac nevládze?“ Mladého psíka ale nachovali, pohladkali a pustili von ku košiaru. Ležal starý Bodrík o hlade na smetisku a bolo mu ľúto, čo to porobilo sa s ním. Prišla noc. Mladý pes zaliezol do budy a vystieral sa tam na podstlanom pazderí. Starý Bodrík čujno spával; zbadal vlka aj teraz. Chcel preskočiť cez plot, ale nohy nevládali, lebo bol vyhladovený. Smutno uľahol zase a pomyslel si: „Keď ja nemám čo, nech má vlk pod zuby!“ Ani nezaštekal. Ide si ráno bača ovce dojiť, a tu jedna chýba. Neskôr si bača uvedomil: „Ech, veru, keby starý Bodrík bol striehol, nebol by vlk ovcu odniesol!“

Úlohy

1. Prečo chcel bača vyhnať Bodríka?

.....

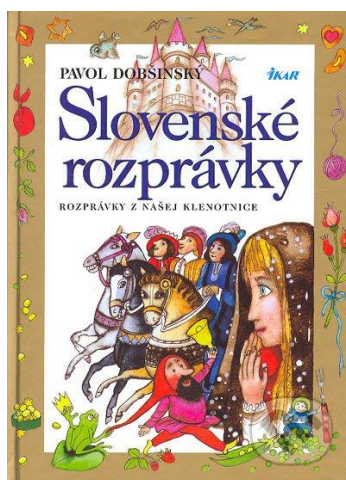
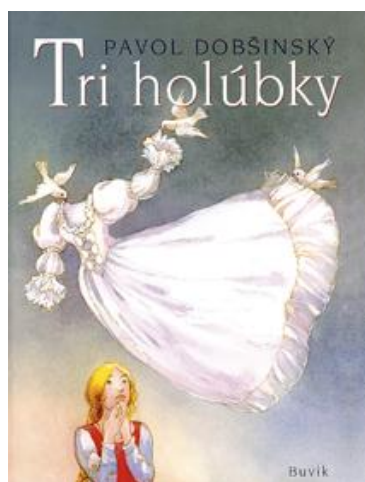
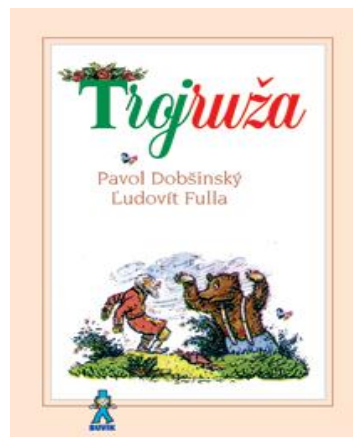
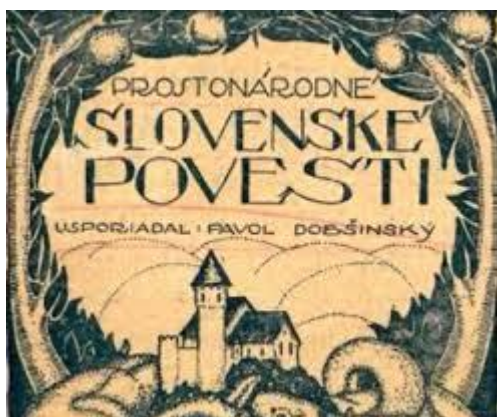
2. Čo je hlavnou myšlienkou rozprávky Starý Bodrík a vlk?

.....

3. Napíš všetky postavy z ukážky

4. Napíš diela Pavla Dobšinského.

Pracovní list 14

Nebojsa

Kdesi, kedysi mal jeden bohatý kupec jediného syna, ktorý nebál sa ničoho na svete. Keď druhým ľuďom už pri rozprávke vlasy dupkom vstávali, on vyhľadával práve nebezpečné situácie. Jemu bolo všetko jedno, či na poludnie, či na polnoc pochodiť všetky pusté zámky, kostoly, kostnice, cintoríny, križne cesty a kde len ľudia povrávali, že tam niečo straší. Raz už potom umienil si sveta skúsiť. Pôjdem, pokiaľ neskúsím, čo je to báť sa.

Pavol Dobšínský

1. Zakrúžkuj jednu z možností. Nebojsa bol synom bohatého kupca.
áno – nie
2. Zakrúžkuj jednu z možností. Vyhľadával nebezpečné situácie ?
áno – nie
3. Zakrúžkuj jednu z možností. Išiel so svojím otcom do sveta ?
áno – nie
4. Zakrúžkuj jednu z možností. Chcel sa naučiť báť ?
áno – nie

Úlohy

1. Napíš, čo je to **rozprávka**:

.....

2. Čo je charakteristické na **ľudových rozprávkach**?

.....

3. Kto bol náš najvýznamnejší **zberateľ ľudových rozprávok**?

.....

4. Napíš, ako sa zvyčajne začína **rozprávka**:

.....

5. Ako sa rozdeľujú **fudové rozprávky** podľa obsahu?

.....
.....
.....

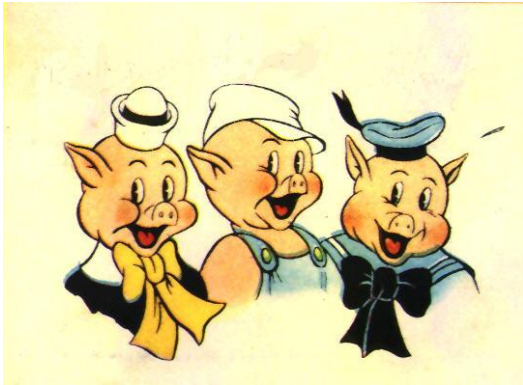
6. V rozprávkach sa niektoré javy opakujú viackrát, trikrát, sedemkrát, deväťkrát.

Hovoríme, že čísla 3,7,9 sú.....čísla.

7. Ako sa volá jav, keď sa v rozprávke opakujú motívy s istými **obmenami**?.....

8. V rozprávkach sa stretávame s javom, ktorý sa nazýva **gradácia**. Čo to je?.....

9. Napíš názov rozprávky podľa obrázka.

Pracovní list 15

Z daných slov sa pokús vytvoriť krátky príbeh.

medveď, búrka, les, dievča, plač, radosť, strach

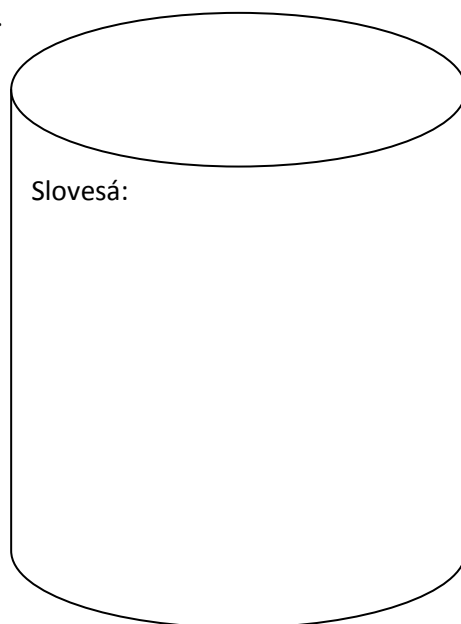
K vymyslenému príbehu ilustruj obrázok.

Vymysli príbehu nadpis.

.....

Z príbehu vypíš 10 sloviess.

Pomocou synonymického slovníka dopíš k vybraným slovám ďalšie synonymá.

medveď -

búrka -

les -

Z textu vytvor dramatický text.

Takí istí budú aj tu

Pred bránami mesta sedel raz starý muž. Každý, kto chcel ísť do mesta, musel prejsť okolo neho.

Jeden cudzinec sa zastavil a opýtal sa starca: „Povedz mi, akí sú ľudia v tomto meste?“

„Akí boli tam, kde ste boli naposledy?“ opýtal sa ho starec.

„Úžasní. Cítil som sa tam veľmi dobre. Boli priateľskí, veľkorysí a veľmi ochotní, keď bolo treba pomôcť.“

„Tak asi takí budú aj tu.“

Potom sa zastavil pri starcovi iný cudzinec.

Aj on sa ho opýtal: „Povedz mi starec, akíže sú ľudia tu v meste?“

„Akí boli tam, kde ste boli naposledy?“

„Strašní. Boli hašteriví, nepriateľskí, nikto nikomu nepomohol.“

„Obávam sa, že takí istí budú aj tu“, odpovedal mu starec.

Pracovní list 16

1. K obrázku napíš čo najviac slov

2. K slovám dopíš antonymá.

hladký-

deň-

brat-

tenké-

veselá-

príjemné-

pravda-

biely-

3. Slovnú zásobu, z hľadiska spisovnosti, členíme na spisovné a nespisovné slová.

Rozhodni, ktoré slová sú spisovné.

kl'ud- pokoj

vrecúško- sáčok

prádlo- bielizeň

futbal- fotbal

nie je- nie neni

môžeme- môžeme

šál- šála

salám- saláma

posilovňa- posilňovňa

pomazánka- nátierka

rožok- rohlík

pečiatka- razítko

4. Opíš svoje pocity z obrázka.

---

5. Napíš rozhovor chlapca s rodičmi.

Chlapec:

Rodičia:

Úloha 17

Podľa obrázkov napíš veselý a zaujímavý príbeh. Vymysli i nadpis.

Použitá literatúra

BAGALOVÁ,Ľ. – GOGOLOVÁ,D. : Ľudské práva a zručnosti potrebné na ich uplatnenie. Bratislava : ŠPÚ. 2007. 116 s. ISBN 978 – 80 – 89225 – 26 – 2.

PETRÍKOVÁ, D. : Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl. Prievidza : Združenie EDUCO, 2012. 164 s. ISBN 987 – 80 – 89431 – 38 – 0.

PORUBCOVÁ, J. : Slohová výchova v základnej škole. Bratislava : Metodické centrum mesta Bratislavy, 2002. 60 s. ISBN 80 – 7164 – 325 – 4.

http://zlatyfond.sme.sk/dielo/389/Dobsinsky_Prostonarodne-slovenske-povesti

<http://web.klasici.sk>

<http://www.predskolaci.cz/?p=6788>

http://www.winfo.sk/cd/images/komiksy/detsky_bazenik.jpg

<http://www.mojandroid.sk/wp-content/uploads/2013/12/samsung-galaxy-tab-3-kids-21.png>

<http://zdravie.pravda.sk/zdrava-dusa/clanok/25767-ke-dsa-chlapec-citi-ako-dievca-v-usa-pribuda-zmien-pohlavia-u-deti/>

<http://www.mszator.cz/images/pav.gif>

<http://patchwork-pardubice.mypage.cz/>

http://www.stockphotos.cz/image.php?img_id=16066252&img_type=1

<http://www.i-creative.cz/2012/03/31/lvi-omalovanky/>

http://cz.clipartlogo.com/premium/detail/cartoon-vector-outline_45859300.html

<http://program.autiste.cz/seznameni/?term=havarka-auta&category=prvni-pomoc>

<http://www.zadania-seminarky.sk/zivotopis/pavol-orszagh-hviezdoslav/759>

http://sk.wikipedia.org/wiki/%C4%BDudov%C3%ADt_%C5%A0t%C3%BAr

<http://kniznica-sgzp.webnode.sk/news/beriolak-bajzovi-lad-si-k-slovenskym-kniham-nelamal-1794-/>

http://www.vioregio.sk/sk/vidiecke_oblasti/horehronie.php

<http://eknizky.sk/velka-pohadka-doktorska/>

<http://www.diax.sk/stary-bobrik-a-vlk/>

<http://www.litcentrum.sk/milanrufus>

http://www.cemetery.sk/?gr_id=77136&pid=620

<http://www.knih-pt.cz/detskyweb/?q=node/31>

http://en.wikipedia.org/wiki/Jon%C3%A1%C5%A1_Z%C3%A1borsk%C3%BD

<http://www.france.fr/en/literature-and-french-language/writers-and-intellectuals2679.html?page=1>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Ezop>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Fialka_vo%C5%88av%C3%A1
http://folklorista.sk/wp-content/uploads/2013/04/70_01.jpg
<http://referaty.aktuality.sk/ezop/referat-19720>
<http://www.webnoviny.sk/kultura/clanok/650831-o-digitalne-rozpravky-pavla-dobsinskeho-je-rekordny-zaujem/>
<http://www.buvik.sk/index.php/vydalisme>
<http://www.martinus.sk/?uItem=23572>
<http://slovenskerozpravky.blogspot.sk/2011/07/hlavne-znaky-ludovych-rozpravok.html>
<http://www.szsinke.sk/?str=501&PHPSESSID=554cb24538ee5f87dfeebc47f2ddb857>
<http://www.hrackyshop.sk/%C4%8Cervena-%C4%8Ciapo%C4%8Dka.html>
<http://www.alza.sk/druska-books/v4694.htm>
<http://www.myslienky.estranky.sk/clanky/kratke-poucne-pribehy.html>
<http://tiana.blog.cz/1001/priatelstvo>
<http://www.webnoviny.sk/ostatne/clanok/147836-kirschner-novy-album-bol-velmi-dlhou-cestou/>
<http://www.supermusic.sk/skupina.php?idskupiny=21767>
<http://www.supermusic.sk/skupina.php?idskupiny=587912>
<http://casprezeny.azet.sk/magaziny?page=732>
http://www.jesusnosama.com.br/pagina_criancas_historias.htm
<http://www.gorila.sk/product/96948>
<http://www.cas.sk/clanok/228579/zomrel-spisovatel-a-textar-peter-petiska-75-autor-hitu-dusana-gruna.html>